

Dankers Herenmode

Maatkleding en confectie sinds 1903

BRAM VAN DER
SCHUYT

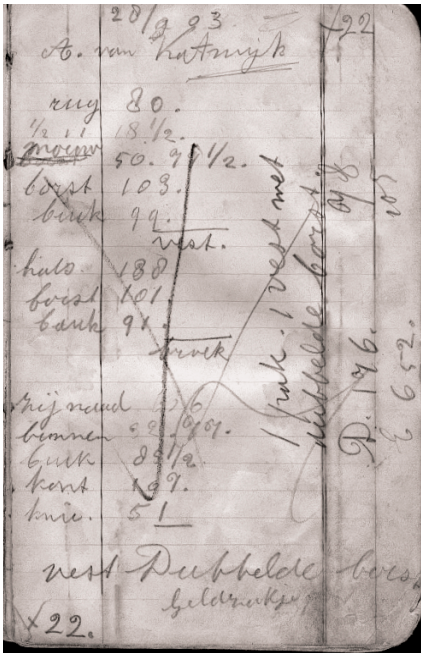
Hilversum telt een aantal bedrijven en winkels die al een eeuw of meer hier actief zijn en het beeld van onze stad mede bepaald hebben. Eigen Perk besteedt dit jaar aan deze winkels eens extra aandacht. Na de Horlogerie Renou en de Begrafenisonderneming Van Vuure is de schijnwerper dit maal gericht op Dankers Herenmode.

Weet u waarop een gezin in moeilijke tijden het eerst gaat bezuinigen? Op de aanschaf van nieuwe kleding voor de man. Zijn pak en zijn jas kunnen nog wel een jaartje mee! Dan pas zijn de aankopen van moeder aan de beurt. En de aankopen voor de kinderen blijven zo lang mogelijk buiten schot. Aldus mevrouw Alice (A.J.) Dankers-van Westerop en zij kan het weten. Sinds zij in 1949 trouwde met de toen 25-jarige Harry Dankers heeft zij meer dan 35 jaar in de herenmode gezeten. En tot zij en haar man in 1985 hun zaak aan een opvolger overdroegen heeft zij een aantal ups and downs aan den lijve ondervonden.

De ergste recessie in mijn herinnering was de zogeheten Korea-crisis in 1952. We waren ook in Hilversum net aan het bekomen van de oorlogsjaren en toen begon de angst weer toe te slaan. Er zijn toen in korte tijd in Hilversum heel wat winkels over de kop gegaan. Bij ons leidde die crisis tot het einde van de kleermakerij.

Een ondernemende kleermaker

Geen maatkleding meer was voor Dankers een hele stap. Want als maatkleermaker was de 23-jarige Harry Dankers in 1903 vanuit Tilburg in Hilversum neergestreken omdat het hier zo goed ging. Toenemende industriële bedrijvigheid over het spoor, zich uitbreidende villawijken, een bloeiend toerisme. Er was geld in Hilversum en een markt voor luxe zoals maatkleding. De jonge Dankers begon kleinschalig, vanuit een atelier in de Spoorstraat 44, waar hij in de kost ging bij de familie Spruijt. Al vier jaar later, in 1907, verhuisde hij naar een echt winkelpand in de Havenstraat op nummer 119. Naast de kleermakerij werd begonnen met de verkoop van hoeden en petten want daar was in het nieuwe pand de ruimte voor. Hoofddeksels waren destijds 'een groot artikel'. Foto's van mensenmenigten uit die dagen laten zien dat alle mannen en jongens wat op hun hoofd hadden. Mannen een pet, heren een hoed en jongens weer een pet. Het ging Harry Dankers goed en dat was wel nodig ook. Hoewel hij nog steeds vrijgezel was had hij vrij plotseling de zorg voor drie jonge kinderen op zich genomen. Moeder Spruijt uit de Spoorstraat overleed jong en vader Spruijt trok

Een bladzijde uit Dankers' notitieboekje waarop hij op 28 september 1903 de maten noteerde van de heer A. van Katwijk die een pak had besteld en bijhorend vest met een geldzakje en dubbele borst (double-breasted). Bij het jasje ging het om rug, mouw, borst en buik. Voor het vest dienden de maten genomen van hals, borst en buik. De kritische maten van de broek waren zijnaad, binnennaad, buik, kont en knie. (coll. Dankers)

zich niet veel van de kinderen aan. 'Oom Harry' vond het echter zijn plicht om voor hen te zorgen en zette ze in zijn winkel aan 't werk. Piet had talent voor de verkoop en is dat tot in de jaren veertig blijven doen. Toen is Piet vertrokken naar een zaak in bedrijfskleding. Broer Nico ging aan 't werk op het atelier en zus Marie Spruijt deed voor Harry het huishouden. Als pleegvader bleef Harry strenge Tilburgse maatstaven hanteren. Toen Marie thuis kwam met een niet-katholieke vrijer waren de rapen gaar! Ze moest het huis uit en Harry zat opeens zonder huishoudster. Maar Harry zocht en vond een bruid in zijn eigen Tilburg en trouwde in het voorjaar van 1923.

Een eigen gezin

In 1924 kwam zijn eerste kind ter wereld, Harry junior. Er zouden nog een dochter en een zoon volgen maar de jonge Harry was toch van meet af aan zijn opvolger. De zaken gingen onder tussen goed en de winkel werd vergroot. Naast de hoeden en petten was Dankers begonnen ook herenconfectie in de verkoop

De Havenstraat in 1915 genomen vanaf de hoek met de Koningstraat, in de richting van de Kerkbrink. In het hoekpand uiterst rechts op de foto (met adres Havenstraat 121) was de groentewinkel van H. Brom die later door H. Smits en Zonen is overgenomen. Eén van hun nazaten, A. (Bram) Smits, is op die plek nog steeds gevestigd. In het pand daarnaast op nummer 119, gekenmerkt door een grote erkerachtige etalage met daarop een balkon, woonde en werkte Harry Dankers senior van 1907 tot 1934. In dat laatste jaar werd het gebouw gesloopt en vervangen door een winkelpand dat twee etages hoger was en er nu nog steeds staat. De Gooi- en Eemlander was met die nieuwbouw zeer tevreden. Het kloekke pand met royale winkel- en étalageruimte beteekent in de modernisering van de Havenstraat een goeden vooruitgang, schreef de krant. Anders dan zijn buurman Smits wachtte Dankers echter dit stukje modernisering niet af. Hij vertrok naar het andere eind van de Havenstraat waar hij op nummer 2B verwachtte dichter bij het centrum en zijn cliëntèle te zitten. (coll. Goois Museum)

te nemen. Maar de maatkleermakerij bleef de hoofdzaak. Toen kwam de grote recessie en werkeloosheid van de jaren dertig. Dankers trok zich terug op wat we vandaag de dag zijn 'kernactiviteit' zouden noemen: de maatkleermakerij. De verkoop van herenconfectie werd stopgezet. Tegelijkertijd betrok hij dicht bij het centrum een nieuw gebouwd winkelpand aan het begin van de Havenstraat.

Crisis en oorlog

Tegen het eind van de jaren dertig kende Nederland een korte periode van herstel en opbloei van economische activiteit. De bezetting van Nederland en de oorlogseconomie maakte daar weer een einde aan. Voor de firma Dankers was 1940 een jaar waaraan toch ook met prettiger gevoelens kon worden teruggedacht. Harry junior kwam in de zaak en daarmee trad de tweede generatie aan. Dat werd eigenlijk wel tijd ook, want oprichter en vader Dankers was inmiddels

Toen hij Marie Spruijt het huis had uitgezet zat Harry Dankers opeens zonder huis-houdster. Ik moet naar Brabant om een vrouw te zoeken, zei hij tegen Piet. Dat is toen zo gegaan. Harry's zwager was voorzitter van de Kleine Academie, een Tilburgs gezelschap van amateur-toneelspelers. Deze zwager organiseerde voor Harry een uitje van zijn club naar Valkenburg en zorgde ervoor dat een paar ongetrouwde jongedames van de partij zouden zijn. Tussen één van hen, Mien van Mierlo, en Harry is daar toen in Zuid-Limburg de vonk overgesprongen. Enkele maanden later, in het voorjaar van 1923, trad het paar in het huwelijk. Kort daarna is deze foto genomen. (coll. Dankers)

In 1934 verhuisde Dankers van het einde van de Havenstraat (nr. 119) naar het begin (nr. 2b). De winkel werd gevestigd in het toen pas gebouwde complex dat later vooral bekendheid zou krijgen door 'Strating schoenen'. Minder bekend zijn de boerderij van Teun van Os en de pomp die toen voor die nieuwbouw plaats hadden moeten maken. Op deze foto van 1924 staan zij nog in volle glorie in de winterzon, rechts de Vaartweg en links de Havenstraat. Dankers verwachtte op deze plek wat dicht bij het centrum en zijn clientèle te zitten. Pas in 1968 heeft Dankers de Havenstraat verlaten. De straat was toen zijn attractie voor het winkelend publiek aan het verliezen. (coll. Goois Museum)

sie in de maatkleding, het personeelsbestand wordt afgebouwd. Een ombuiging naar de verkoop van herenmode wordt ingezet. Mevrouw Dankers neemt de leiding van de mode-verkoop over. Naast de zorg voor een gezin met drie kinderen heeft zij die leiding meer dan dertig jaar ferm in handen gehad.

Ondertussen bleef er in Hilversum en omgeving vraag naar maatkleding bestaan waar Dankers dankbaar op in bleef spelen. Vooral dankzij vader Harry had de zaak immers op dat gebied een prima reputatie. Eind jaren vijftig nam Harry junior samen met een paar collega's en een fabrikant in het Brabantse het initiatief tot een nieuwe afdeling die was gericht op maatconfectie. Maatconfectie gaat uit van de individuele maten van de klant maar de kostuums worden centraal in een fabriek in elkaar gezet. De eigen produktie van maatkleding werd in 1964 geheel gestaakt. Dat besluit betekende het einde van een tijdperk. De produktie van maatconfectie ging nog door tot 1975. Ook daar werd toen een punt achter gezet. Dankers richtte zich definitief en geheel op confectie en mode-artikelen voor heren. Onnodig te zeggen dat de vraag naar hoeden en petten praktisch verdwenen was.

De derde verhuizing

Een belangrijke mijlpaal in de tweede helft van de jaren zestig was de derde verhuizing van de zaak. Op 7 juni 1968 verliet Dankers na meer dan zestig jaren de Havenstraat en streek neer in het pand 's-Gravelandseweg 4a. De argumenten van Harry junior lijken sterk op die van zijn vader bij de verhuizing in 1934. Allereerst was er voor het groeiend gezin meer ruimte gewenst en de etages boven het royale winkelpand aan het begin van de 's-Gravelandseweg konden dat bieden. Maar er was meer aan de hand. De Havenstraat begon in de jaren zestig zijn aantrekkingskracht op het winkelend publiek te verliezen. Het werd meer Kerkstraat/ 's-Gravelandseweg/ Groest waar 'het gebeurde', een proces dat nog versneld werd door de ontwikkeling van Hilvertshof. En als goed ondernemer ging Harry Dankers daarheen waar zijn klanten waren te vinden.

Die verhuizing is een goede zet geweest. Het gezin Dankers heeft nog een paar jaar boven de winkel gewoond en maakte in 1975 plaats voor een verdere uitbreiding van de verkoopruimten. Beneden de mode-artikelen en de confectie op de eerste etage. De inrichting van de winkel had altijd mevrouw Dankers' speciale aandacht gehad. Ze weet nog precies hoe ze dat deed.

Een oude foto (1923) van het pand waarheen Harry Dankers zijn zaak en gezin in 1968 verhuisde van de Havenstraat naar de 's-Gravelandseweg. Beneden was de winkel, het gezin met drie kinderen woonde op de eerste en tweede etage. In zijn boek over de 's-Gravelandseweg schrijft Engel: Op 's-Gravelandseweg 4a is tientallen jaren de firma Th. Andriessen gevestigd geweest. Het was een firma in huishoudelijke en luxe artikelen. Ook maakte men elektrische installaties, en gas- en waterleiding bestaande uit lood- en zinkwerken. (coll. Dankers)

In 1983 vierde de zaak het 80-jarig bestaan. Evenals dertig jaren eerder werd de verjaardag luister bijgezet door het uitbrengen van een speciale jubileumdas. Op deze foto bespreekt het echtpaar Dankers het dessin van de stof met goede klant en vriend, de fotograaf Jacques Stevens.

Ik probeerde altijd voor overzicht en rust in de zaak te zorgen. De klant moet ontspannen zijn weg vinden. Alleen dan kom je in de mode tot een goede koopbeslissing. Heel belangrijk vond ik het kleur bij kleur houden in de rekken en op de schappen. De hemden en truien niet alleen op maat sorteren maar ook op kleur. Dat kiest veel prettiger en handiger. Weet u wat ik ook belangrijk vond? Geen toonbank! Een kleine tafel in de hoek voor inpakken en afrekenen is meer dan genoeg. Verder open ruimten die de klant het gevoel geven in huiskamer-ambiance rustig zijn keus te kunnen doen.

Geld verdienen in de detailhandel betekent heel hard werken. Ik weet nog hoe blij we waren dat we 's zaterdags een uurtje eerder dicht konden, vijf uur in plaats van zes uur. Dat betekende een uur langer weekend en een uur langer voor de kinderen. Want door de week zagen we die maar kort. De zaterdagavond en de zondag waren voor het gezin. Dat wil zeggen, op zondagavond begonnen m'n man en ik alvast de komende week door te nemen. Een heerlijk maar hectisch leven, dat wel! In '85 was ik op. De doktoren constateerden longembolie en zeiden: stoppen of dood gaan. We hebben de zaak overgedaan en zijn gelukkig weer redelijk bijgekomen. Tot vier jaar geleden Harry overleed.

Een nieuwe eigenaar

Was er in 1985 een derde generatie-Dankers om de zaak voort te zetten? Neen, de drie kinderen hadden andere ambities en interesses en er zat niets anders op dan de zaak te verkopen. Via de inkoopcombinatie van het nationale Confectie-

centrum, waar de grote modezaken en de internationale confectie-industrie elkaar ontmoeten, is de familie Dankers in contact gekomen met kandidaten die in de overname van het Hilversumse bedrijf belang stelden. Met de heer Boerop uit Amsterdam kwamen ze tot een deal. Hij heeft de bedrijfsvoering én de naam Dankers overgenomen en daarmee voor de continuïteit gezorgd. Wat bewoog Jaap Boerop op vijftigjarige leeftijd te verhuizen en in Hilversum opnieuw te beginnen? Mijn verhaal lijkt op dat van vele collega's. Ik had een bloeiende zaak in Amsterdam, en wel in de Javastraat in Oost. Helemaal zelf opgebouwd met mijn vrouw. Maar toen begon de buurt te veranderen. M'n klanten trokken weg en wat er kwam te wonen zou ik niet in mijn winkel willen hebben. Wat doe je dan? Wegwezen! Het was natuurlijk even wennen maar we zijn hier in Hilversum nu heel tevreden. In het assortiment heb ik eigenlijk niet veel veranderd. Als een zaak in andere handen komt lopen er altijd wat klanten weg, maar andere komen er weer bij. Mode kopen is heel persoonlijk en vereist een beetje persoonlijke relatie met de klant. Zo heb ik destijds uit Amsterdam een paar klanten meegenomen die zich nog steeds bij mij in de kleren komen steken.

De verdwenen kei

Anders dan zijn vader was de heer Harry Dankers junior bestuurlijk zeer actief, niet alleen in de Hilversumse zakenwereld maar ook daarbuiten. Het Hilversumse gemeentebestuur heeft hem in 1997 als blijk van waardering voor zijn 'brede maatschappelijke belangstelling' ingeschreven in het Gulden Boek van de gemeente. Bij het besturen van brancheverenigingen stond Dankers graag vooraan en schroomde hij niet om de publiciteit te zoeken en anderen voor verrassingen te plaatsen. De vereniging van de winkeliers in het gebied rond de Kei besloot in 1982 met een groot-schalige braderie wat leven in de brouwerij te brengen. Het pleintje van de Kei zou het centrum van de feestweek worden en het geheel werd dan ook als 'de Kei-feesten' naar buiten gebracht. Maar voorzitter Dankers was niet tevreden over de aandacht van de kranten voor dit evenement. Dat veranderde op slag toen op de ochtend van vrijdag 21 augustus 1982 de Hilversumse Kei was verdwenen. Groot tumult in het hele dorp en daarbuiten! Ook de landelijke pers maakte melding van dit raadsel en ieder vroeg zich af wat daar gebeurd kon zijn. Temidden van al het tumult liep Dankers rond met zijn meest onschuldige gezicht, maar hij kon niet verhinderen dat hij spoedig verdacht werd. Als grappenmaker had hij immers een zekere reputatie en ja hoor! Toen de Kei de daaropvolgende donderdagochtend weer op zijn sokkel bleek teruggekeerd kwam het hoge woord er uit. Een bevriend aannemersbedrijf had de Kei 's nachts stiekem weggehaald en een week in Nederhorst den Berg verborgen gehouden. Ondertussen sprak iedereen in Hilversum over de Kei en over de Kei-feesten en daar was het Harry Dankers om begonnen.

Weinig vakantie

De heer Boerop kan zich helemaal vinden in de herinrichting van de Kerkbrink en omgeving. Het publiek moet wel even z'n auto's kwijt maar heeft dan meer ruimte en rust om te winkelen. De omzet is zeker tien procent gestegen en ook bij zijn collega's in de buurt hoort hij tevreden geluiden.

Over niet al te lange tijd zal ook Jaap Boerop plannen moeten maken voor ophouden met werken en pensioen. En gaan nadenken over zijn opvolging. Voor

Onder leiding van de heer Jaap Boerop die de toonbanken weer terughaalde en die wordt bijgestaan door zijn dochter Karin, is Dankers Heerenmode gezond en voorspoedig de 21e eeuw ingegaan. Midden in het wandel- en winkelgebied is zitten we hier aan het begin van de 's-Gravelandseweg op een prima plek. De herinrichting van de Kerkbrink en omgeving heeft dat alleen maar verder verbeterd. (foto AS)

een serieus gesprek daarover vindt hij het nog te vroeg. Wel valt op dat zijn dochter actief in de winkel bezig is, dus wie weet!

Mevrouw Dankers heeft over opvolging en doorgeven aan de volgende generatie een heel duidelijk standpunt. *De eerste generatie legt het fundament, de tweede generatie bouwt daar een huis op. Maar het gaat bijna altijd mis bij de derde generatie. Hoe dat komt? Ik weet het niet precies. Zo'n derde generatie groeit op in relatieve voorspoed en krijgt de gelegenheid om andere interesses te ontwikkelen. Bij ons zagen zij dat wij, hun ouders, heel hard moesten werken en maar weinig vakantie hadden. Misschien heeft dat een rol gespeeld.*